

Deseori auzim vorbindu-se despre elită ori despre elite, dar rareori știm să definim această noțiune vagă, oarecum confuză și mult prea interpretabilă.

Cel mai des elitele sunt confundate cu structurile oculte ori cu oligarhiile. O elită nu este însă nici una și nici alta. Așadar definirea elitelor ca adunare închisă cu caracter inițiativ, exclusivist ori clientelar este o mare greșeală.

Cum apar elitele? Foarte simplu, prin competiție de valori. Mai întâi de toate trebuie să apelăm la un standard comun de raportare la societate și la o serie de norme de conduită moral-socială de la care pornește această competiție. Cursa valorilor este una liberă, deschisă și mai presus de orice se păstrează în limitele onorabilității și sportivității.

Valorile sunt repere de orientare în mediul social și totodată forme de exprimare a creativității și a resurselor omenești. Creativitatea are un impact proactiv asupra mediului înconjurător și duce la afirmarea, certificarea ori asumarea unor forme recunoscute ce corespund atât civilizației materiale cât și spiritualității. Omul creativ este, ca urmare, un om de valoare, iar recunoașterea și asumarea valorii individuale a respectivului cetățean îl fac pe acesta un om de elită.

Axiologia se ocupă cu studiul scării de valori și a ierarhiilor. Cel mai important lucru ce rezultă din această competiție este această axiologie socială, este principalul instrument de reglare legitimă a raporturilor profesionale, interumane și social-politice, scară de valori.

Ierarhia legitimă este principalul beneficiu al concurenței de valori. Ierarhia valorică sedimentează elitele și ne arată unde este borna ce desparte relativul de valoarea autentică.

Ca urmare, elitele sunt vârfurile fiecărui plan al vieții sociale. Elitele autentice se nasc din întrecerea dreaptă și nu sunt rodul arbitrarului, monopolului ori al vreunei forme de impunere. Elitele ieșite din decret sunt non-valori și contra-elite, sunt tot ce poate avea mai rău o societate!

Omul de elită este un om de vârf ce și-a asumat în mod liber și neîngrădit apartenența la un

grup, grup pe care îl reprezintă în mod onest, legitim și foarte productiv. Elitele sunt grupurile neoficiale ale celor mai buni dintre egali.

Deseori noi confundăm elitele cu un grup restrâns de intelectuali publici, care corespund cu ceea ce se numea cândva „intelighentsia,,. În realitate aceștia nu sunt mai mult decât un segment dintr-o elită mult mai largă, elită intelectuală. Așadar elitele nu au cu adevărat trăsături economice, sociale, culturale ori intelectuale, ele sunt doar forme de exprimare ale vârfurilor dintr-o societate. Așadar avem o elită intelectuală, alături de ea o elită științifică, la fel cum putem avea și o elită amilitară, ecleziastică ori chiar o elită țărănească ori sportivă.

Elitismul nu este nici pe departe o formă de snobism ori de discriminare, așa cum deseori s-a considerat, ci este doar o formă de recunoaștere a adevăratelor valori. Elitismul deasemenea este singura cale de a asigura o dezvoltare ascendentă, o stabilitate și o forță unei societăți.

Omul de elită este un om de mare calitate și care se desprinde din masă. El este un individ moral și cu principii solide, este un profesionist de vârf în meseria pe care o practică și nu în ultimul rând este un cetățean credibil în fața semenilor săi. O țară, pentru a-și atinge obiectivele, nu poate fi condusă de oameni „din popor” precum ne prezenta propaganda comunistă, ci are nevoie de niște oameni cinstiți, dedicați și loiali cu o instruire peste medie și bine pregătiți în profesiile lor, oricare ar fi acestea. Omul de elită este un om capabil să dea încredere și speranță celor de lângă el, nicidecum să inspire teamă, să creeze angoase și să mintă!

O societate puternică este societatea care indiferent de domeniu are elite solide și care nu se lasă condusă decât de cei mai buni dintre egali. Elitismul înseamnă și recunoașterea unui adevăr simplu, axiomă conform căreia cei care depășesc media sunt singurii capabili să ajute cu adevărat întreaga societate de la vârf și până la bază.

Cristalizarea, afirmarea publică și reconfirmarea elitelor duce la cea mai potrivită formă de orânduire socială, democratică în esența ei, meritocrația. Meritocrația este puterea celor buni, a celor merituosi și bine pregătiți, meritocrația trebuie să fie valabilă indiferent de grup social și de domeniu, de la politic la cultural și de la economic la militar.

Acolo unde elitele lipsesc, ori sunt slabe și lipsite de coeziune, societatea se confruntă cu mari neajunsuri și cu mari nerealizări, cel mai grav fenomen fiind cel al ascensiunii celor fără

educație, cultură, merite, pregătire ori legitimitate socială și morală. Ilegitimii nu au scrupule, nu au rădăcini și nu au viziune, ei sunt incapabili de a produce plus valoare și gândesc mecanic strict „aici și acum”. Elitele aduc plus valoare, contra-elitele dărâmă ceea ce găsesc în jurul lor, sunt incapabile de a construi, iar logica lor nu depășește un stadiu primitiv.

Nevoie de elite și de un mediu meritocratic este o cerință fundamentală pentru o lume stabilă, curată, dreaptă și care să aibă o dimensiune reală a bunăstării.

Distrugerea dirijată a elitelor, frecvența în totalitarism, duce la o situație arătată bine de un vechi proverb românesc: „Acolo unde nu-i cap, vai de picioare!”

Text: Gheorghe Andrei Daniel